Szegeden is bemutatkozik a Hangos Újság

BESZÉL, ZENÉL, ÉNEKEL

a „lapozható televízió”

Október 27-én Budapest után először Szegeden, este 8 órakor az Újságíró—MSZBT Klubban mutatkozik be az első magyar Hangos Újság. Szerkesztőségünk kérésére a világszerte nagy feltűnést keltő újdonság tervezője és szerkesztője az alábbiakban számol be az érdekes magazin születéséről.

Hosszú volt az út az ötlet születésétől a Hangos Újság megvalósulásáig. Rengeteg nehézséget kellett legyőzni, amíg végre a papír beszélni, muzsikálni, énekelni kezdett. Node kezdjük talán az ötlet születésénél.

Az Esti Hírlap tördelőszerkesztője vagyok, az Újságíró Akadémián nyomdatechnikát tanítok. Régen foglalkoztatott a beszélő könyv, a hangos újság kérdése. Mint ismeretes: hanglemezeken, magnoszalagokon szólaltak meg az első hangos könyvek és folyóiratok. Pár évvel ezelőtt a világsajtó számolt be arró, hogy

A tervező és a szerkesztő lemezjátszóra teszi a Hangos Újság egyik számát.

Párizsban Sonorama címmel hangos újságot adtak ki. Megszereztem a magazin első példányát. Bevallom: *csalódással lapozgattam.* A Sonorama négyzetalakú kiadvány, amelyben *a hang melléklet,* mégpedig műanyagból készült hanglemez.

A papír beszéljen!

— *Valóban, újságféle* — állapítottam meg —, *de még nem igazi hangos újság.*

Hamar megszületett az elképzelés: *olyan újságot kellene megvalósítani, amely valójában beszélő papír; a nyomtatott szöveg, kép, rajz felett legyen a hang.* Az ötlet fellelkesített, — munkához láttam.

Milyen legyen a folyóirat alakja, műfaja? Hogyan rögzíthető a hang papírlapra?

A feladat tehát világos volt. Havonta megjelenő magazint kezdtem tervezni. Úgy véltem: ha a papírlapot műanyaggal borítják, arra hangot lehet préselni, amely lemezjátszón szólaltatható meg. Az elképzelés valóraváltása következett. Ehhez *évekre volt szükség.* Újfajta magazint, újszerű szerkesztés mellett, az újságírás legújabb műfaját kellett megteremteni.

A Lanza-story

A nehézségek seregét legjobban talán a Lanza-story című riport születésének története mutatja meg. Mario Lanza, az opera egének korán letűnt csillaga *életregényét szerettem volna bemutatni szavakban, képekben, dalokban és operaáriákban.* Nos, írjuk meg a nagy énekes életútját, sikerei kezdetétől, Lanza utolsó földi útjáig. Ez igen egyszerűnek látszott. Hamar rádöbbentem arra, hogy milyen *bonyolult a feladat.* Kisalakú újságban legalább négy-öt oldalnyi hely kellene, hogy színesen, érdekesen írhassam meg a nyomtatott részt. Háromnegyed oldal állt rendelkezésemre. A huszadik átírás után elmondhattam: így jó lesz.

Harc a másodpercekért

A nehezebbje ezután következett. Nem egészen hét perc lehet a hangos oldal, amelyre a bemondó, a Lanza, a titkár és a rendező szerepét alakító színész szövegét, a nagy Caruso egy énekszámát, három dalt és néhány operarészletet kívántam rögzíteni. *Küzdelem a másodpercekért: mit lehet elhagyni, mi a legfontosabb?* Stopperóra mérte a szövegek és az énekszámok idejét. Első eredmény: *tizenegy perc...* Mindenből húzni kell. Caruso például csak néhány ütemet énekel a Tosca képáriájából... A harminckettedik eredmény: nyolc és fél perc... A negyvenedik eredmény: *időn belül vagyok!*

A stúdióban

Megjelentek a stúdióban a szereplők megszemélyesítői, s Lanza magnoszalagokon megörökített dalai. *Kezdődött az izgalmakban bővelkedő hangfelvétel.* Minden remekül ment.

— Hét perc, kilenc másodperc — hűtött le a visszajátszás után a hangmester. — *Huszonnégy másodpercet le kell faragni!*

Késő éjszaka lett, mire valóban hat perc 45 másodpercnyi idő alatt pergett a Lanza-story hangos oldala. És minden hangos riportnak külön története van...

Végül is: az ötlet születése után három évvel megjelent a Hangos Újság kísérleti száma. *Lemezjátszóra tettük a beszélő papírt, az Utazás a föld körül című riportot és megszólalt az első magyar hangos újság.*

— Itt a lapozható televízió, amely beszél, zenél, énekel és a nyomtatott része olvasható — mondta Zoltán Péter kollégám.

Sok százan segítettek a Hangos Újság megvalósításában. Remélem: a sok-sok munka gyümölcse az lesz, hogy a közeljövőben a közönség elé kerülhet a Hangos Újság első száma.

Ritter Aladár

Nagy lendülettel halad az őszi terménybetakarítás, szántás és vetés

Tovább növekedtek a kukorica terméshozamok a szegedi tsz-ekben

Most az egész ország szeme a szövetkezeti gazdákon van: el tudják-e jó időben végezni az őszi terménybetakarítást és a vetést. A szegedi szövetkezeti gazdák — mint munkasikereik mutatják — érzik felelősségüket. A Dózsa Tsz gazdái többek között már teljesen végeztek a kukoricatöréssel, hasonlóképpen befejezték ezt a fontos, sok erőt igénylő őszi munkát a baktói Felszabadulás Tsz-ben is. Számottevő kukoricamunka már csak a mihályteleki Új Élet és az újszegedi Rózsa Ferenc termelőszövetkezetekben van.

A szegedi szövetkezeti gazdákat nagyon lelkesíti az, hogy néhány növényféleségből a rendkívül rossz időjárás ellenére is

sikerült magasabb terméshozamokat elérni a tavalyiaknál.

Különösen a kukoricahozam emelkedett szinte ugrásszerűen. 1961-ben a hat szegedi tsz átlagában májusi morzsoltban számítva holdanként 11,9 mázsa átlagtermés volt. Idén viszont az eddigi, csaknem végleges termelési adatok azt mutatják:

a szegedi földeken 15,5 mázsa körül lesz a holdankénti száraz kukoricaszemtermés.

A legkimagaslóbb termés-eredményt kukoricából a ságvári telepi Táncsics Tsz gazdái érték el. Kétszáz hold összvetésterületükről átlag

40 mázsa csöves termést szedtek le az utóbbi hetekben.

Hasonló termésnövekedés elérése szükséges 1963-ban a kenyérgabona-termesztésben is ahhoz, hogy a tsz-ek teljesíteni tudják az ötéves népgazdasági tervből eredő kötelezettségeiket, s elérjék a 13,5 mázsás átlag kenyérgabona-termést. Ezért kell most gondoskodni arról, hogy

késés nélkül földbe kerüljenek a kalászosok.

A Felszabadulás Tsz tagjai példás szervezettséggel folytatják a vetést. Őszi szántási és vetési tervüknek a 87 százalékát már teljesítették, s bíznak abban, hogy november 1-ig, tehát az optimális vetési határidőn belül végeznek ezzel a munkával.

A termelőszövetkezetekben

minden munkabíró ember nagy szorgalommal dolgozik most.

Ennek eredménye az, hogy az időjárás adta lehetőségekhez képest

az őszi munkák helyzete kedvező.

Az utóbbi ellenőrzések adatai szerint a vetőszántások 68—70 százaléka már készen van. Az árpának a 82 százaléka került a földbe ez ideig, rozsból pedig már csak holdak vannak hátra.

Pillanatnyilag a búzavetésben van a legnagyobb lemaradás. A 37 százalékos vasárnapi eredmény még nem a legmegnyugtatóbb. Biztató azonban az, hogy most már a vetés munkája a legfontosabb a tsz-ekben, a termésbetakarítás zöme készen van. Szövetkezeti vezetők, gazdák egyaránt biztosra veszik: az összes vetések zöldellnének már, ha nem következik be az egyhónapos késés a kapások beérésében. Időarányosan így is lényegesen előbb állnak most a tsz-ek a munkával, mint egy évvel ezelőtt.

Különösen szembetűnő az időarányos fejlődés a járás községeiben a múlt év október 20-i adatok szerint a szegedi járás tsz-eiben csak 17 százaléknál tartottak a vetési munkákkal. Most pedig a búzavetés állása 45, az árpavetésé 65, a rozsé pedig 70 százalékot mutat. Naponta mind több tsz-ből jelentik a rozs- és az árpavetés teljes befejezését. Várható a búzavetés meggyorsulása is. Annál inkább, mert

több mint 8 ezer katasztери holdon már a talajelőkészítés is befejeződött,

jó ülepedett talajba kerülhet a vetőmag. Ugyanakkor a szövetkezeti és gépállomási traktorok zöme éjjel-nappal dolgozik.

GYORSPOSTA ● GYORSPOSTA
GYORSPOSTA ● GYORSPOSTA

Felszerelik a lámpákat

Hosszú ideje kérjük, de még nem kapott a Kaszás utca megfelelő számú közvilágítási lámpát. Most már korán sötétedik, a gyerekek a sötét utcában érkeznek haza, és nagyon szeretnénk, ha ezen a helyzeten mihamarabb változtatnának.

Kaszás utcai lakók

*

A III. kerületi tanács illetékes csoportjától kaptuk először a felvilágosítást. Eszerint figyelembe vették a Kaszás utcai lakosok kérését, és július 20-án megrendelték a DÁV-nál két lámpa felszerelését. Az áramszolgáltató vállalat Kossuth Lajos sugárúti telepén Gazdag János üzemvezető-helyettes közölte: Ellenőrzi, hogy a kiadott munkalapok alapján miért nem végezték el eddig ezt a feladatot, és a legsürgősebben felszerelik a kért lámpákat a Kaszás utcában.

Azonnal intézkednek

A Damjanich utcában már több hete felszedték a járdát a földbe helyezett vezetékek lefektetése miatt. Emiatt a közlekedés igen nehéz, este világítás hiányában veszélyes. Többek nevében kérem, hogy az illetékesek ezt az állapotot szüntessék meg.

Kocsis János
Damjanich utca 9/a.

*

A Csongrád Megyei Villanyszerelő Vállalat a gázgyár számára fektetett le vezetéket. A munkálatokat már régen elvégezték, azonban a Közlekedési Építő Vállalat — melynek feladata a járda visszaállítása — elmaradt annak befejezésével. A villanyszerelő vállalat igazgatója, Kovács István közölte: azonnal intézkednek, hogy a Damjanich utcai lakosok panaszát orvosolják.

Megkezdték az iszap szállítását

Valóban lehetett kapni több fajta tüzelőt, azonban iszapszén már egy hónapja nincs. Olyan az idő, hogy öregekre, betegekre, gyerekekre már fűteni kellene. Mi pedig várunk többen az iszapszénre, türelmetlenül.

Sándor Györgyné
Lenin krt. 56.

*

A szegedi TÜZÉP megrendelő irodájában tájékoztattak bennünket arról, hogy Pécsett az egyik, úgynevezett iszaptó kimerült. Mire a másik iszaptót lecsapolták, több idő eltelt és ezért három hétig egyáltalán nem szállítottak iszapszenet Szegedre. Ez valóban komoly kiesés volt, azonban a szeptember végén elfogadott szállításokat megkezdték — ha késve is — a hét elején. Tehát most már folyamatosan biztosítják az ellátást az iszapszénből is.

Tóbiás György kiállítása

Tóbiás György festőművésztől csak olykor-olykor láttunk egy-egy alkotást a különböző szegedi tárlatokon, noha a művész hosszú idő óta itt él és alkot. Korábbi alkotásaiból néhányat a Móra Ferenc Múzeum őriz, mint tulajdonát. Közel két évtizede, hogy Tóbiásnak nem volt önálló kiállítása. A múzeum Horváth Mihály utcai képtárában rendezett, vásárlással egybekötött retrospektív kiállításán viszont most számot ad az elmúlt húsz évről. A tárlaton szereplő képek jórésze magántulajdon, amelyet tulajdonosok most a művész rendelkezésére bocsátottak.

A kiállítás anyagát szemlélve feltűnik, hogy Tóbiás a csöndes, belső szemlélődésnek a híve. Lírai egyénisége nem párosul különös izgalmakkal alkotásaiban. Nem hivalkodik mindenáron, viszont mégis modern abban az értelemben, hogy a máról fest a mának. Nem váltotta aprópénzre tehetségét azóta sem, hogy Juhász Gyula megírta róla az első sorokat. Juhász Gyula nagy reményeket táplált az akkor fiatal festő egyéniségének kibontakozása elé. Tóbiás György, mint szegény tiszai halász gyermeke küzdötte fel magát, s ha művészi útján voltak is kényszerű megállások, azokat a szükség diktálta, a kenyérkereset, a családja iránt érzett felelősség.

Művészi hitvallása azonban sohasem fogyatkozott meg. Megmaradt a realista életszemléletnél és művészi kifejezésénél. Erről vall egyik legsikerültebb önarcképe, s az Ararát című tájképe. Tóbiás hű maradt azokhoz, akiktől származik, a vízenjáró emberekhez, a kubikosokhoz. Témagazdagsága elsősorban ezekhez az élményekhez kötődik. Ezt bizonyítja többek között Csatornaépítők, a Kubikusok, a Rakodás, a Tiszai füzesek és a Meditáló című képe. Mint portréfestő, megörökítette Juhász Gyulát is. Vásznain őrzi a nemrég elhunyt szegedi festőművész, Makk Károly alakját is. A város, a szülőföld szeretete hatja át mnkásságát, amellyel beletartozik a szegedi piktúrába.

L. F.

Tóbiás György: Földmunka

Monográfia a szocialista világrendszerről

A Szovjet Tudományos Akadémiának a szocialista világrendszer gazdaságával foglalkozó intézete »*A szocialista világgazdasági rendszer*« címen nagy monográfiát készül kiadni.

Grigorij *Szorokin,* a Tudományos Akadémia levelező tagja, az intézet igazgatója, a TASZSZ tudósítójával folytatott beszélgetésében megjegyezte, hogy *a mű feladata általánosítani a szocialista világrendszer fejlődésének törvényszerűségeit* és ennek alapján a szocializmus politikai gazdaságtana alaptételeit kifejteni és konkretizálni.

A monográfia *három kötetben jelenik meg.* Az utolsó kötet vizsgálni fogja a szocialista világrendszer fejlődésének és a szocialista országok kommunizmusba való áttérésének távlatait.

A monográfiával kapcsolatos munkálatokba jeles szovjet közgazdászokat vonnak be. A művet 1965-ben fejezik be.

Magyar kulturális küldöttség érkezett Varsóba

Október 23-án a késő esti órákban Varsóba érkezett *Ilku* Pál művelődésügyi miniszter, aki Waclaw *Tulodziecki* közoktatásügyi miniszter, aki Waclaw *Tulo*mányozza a lengyel közoktatás tartalmi és szervezeti kérdéseit. A későbbiekben Ilku Pál vezeti majd az 1963—64. évi magyar—lengyel kulturális egyezmény megkötéséről ugyancsak Varsóban tárgyaló magyar küldöttséget, amelynek tagjai ugyancsak kedden este érkeztek a lengyel fővárosba.